

عنوان مقاله:

نظریه انتقال قدرت و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

محل انتشار:

دوفصلنامه دانش سیاسی، دوره 16، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

مهدی ذوالفقاری - استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه لرستان، لرستان، جمهوری اسلامی ایران.

خلاصه مقاله:

قدرت کلید فهم بسیاری از نظریات روابط بین الملل از جمله واقع گرایی است. در طول چند دهه گذشته تحولات مهمی در خاورمیانه به وقوع پیوسته است و ساختار و توازن قدرت در سطح منطقه ای تغییر یافته است. جمهوری اسلامی ایران از جمله مهم ترین بازیگرانی است که به دقت تحولات منطقه و نظام بین الملل را رصد نموده و به دنبال ارتقاء بیشتر جایگاه و منزلت ژئوپلیتیکی خود در آینده نظم بین المللی است. جهت تبیین این جایگاه و ظرفیت های استراتژیک پیش روی جمهوری اسلامی ایران، از روش توصیفی-تحلیلی و چارچوب نظریه رئالیستی انتقال قدرت استفاده شده است. براساس نظریه انتقال قدرت، جابجایی قدرت در سطح منطقه ای و جهانی یا براساس توافق قدرت های برتر با قدرت نوظهور صورت می گیرد، یا با مخالفت و برخورد قدرت های مسلط با قدرت چالش گر نوظهور. نگارنده به دنبال پاسخ به این سوال اصلی است که: مهم ترین شاخص های نقش آفرینی منطقه ای و بین المللی جمهوری اسلامی ایران چیست از این منظر پرسش از منابع، اهداف و ظرفیت های ایران در محیط منطقه ای، به عنوان سئوالات مقدماتی طرح و بررسی شده اند. نتایج پژوهش نشان می دهد که بازیگران مسلط نظام بین الملل به دلیل تعارضات ناشی از قدرت نوظهور جمهوری اسلامی ایران، این جابجایی و انتقال را در تعارض با منافع و قدرت خود تلقی نموده و از ابزارهای متعدد جهت ممانعت از افزایش قدرت ایران استفاده می کنند. از سوی دیگر با عنایت به اراده ایران مبنی بر ایفای نقش جهانی و مخالفت با هنجارهای مسلط بازیگران قدرتمند زمینه برخورد و تقابل سیستمی بصورت محسوسی افزایش می یابد. قدرت های مسلط ابزارهای متعددی را برای جلوگیری از ظهور قدرت ایران بکار می گیرند که عمده ترین سناریوهای محتمل برای ممانعت از ظهور ایران به عنوان یک قدرت نوظهور عبارت است از: تحریم، تغییر رژیم، و تهدید به جنگ های مستقیم و نیابتی.

کلمات کلیدی:

جمهوری اسلامی ایران، دولت چالش گر، انتقال قدرت، قدرت منطقه ای، نظام بین الملل، آمریکا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1011021>

